

Un alt merit al *Dicționarului* îl constituie, credem, stabilirea corespondențelor românești pentru termenii polisemantici, atât în funcție de posibilitățile reale de traducere cât și după sensurile din dicționarele explicative rusești¹. Urmînd cu consecvență realizarea principiului utilității lucrării sale, autorul a inserat în cadrul articolelor traduceri care nu se repetă și nu se substituie una alteia. În felul acesta, spațiul acordat fiecărui articol este judicios folosit, fără a se omite traduceri cele mai adecvate în raport de context. Includerea unor corespondențe noi completează, sub raport lexicografic, valențele semantice ale cuvîntului rusesc, autorul punînd la contribuție, în acest scop, o serie de traduceri ale operelor beletristice și unele studii de specialitate. Vom aminti, în acest sens, articole ca *из-за, между, путь, разговор, сам, самый*, etc.

Dacă comparăm articolul *разговор* din lucrare cu același articol din dicționarul explicativ al limbii ruse elaborat de S. I. Ožegov², constatăm că față de cele trei sensuri inserate și ilustrate în lucrarea amintită și redată în *Dicționar* prin: *vorbă* (*вступить в разговор* 'a intra în vorbă'), *conversație* (*завязать разговор* 'a lega o conversație') și *discuție* (*без всяких разговоров* 'fără nici un fel de discuții') apare și un al patrulea sens, stabilit din punctul de vedere al traducerii contextuale a cuvîntului *разговор* în română și anume *convorbire* (*телефонный разговор* 'convorbire telefonică'). Îmbinarea *телефонный разговор* nu poate fi inclusă la nici unul din primele trei sensuri. Aplicînd principiul comutării, constatăm că echivalentele românești nu se substituie reciproc; în plus, cel de-al patrulea, *convorbire*, figurează datorită unei posibilități suplimentare de a reda rus. *разговор* în română. În alte cazuri, chiar dacă în dicționarele explicative sînt mai multe sensuri, dacă pot fi redată printr-un singur echivalent, se alege această din urmă alternativă. Ni se pare o soluție rațională, întrucît pentru cititorul român este important, înainte de toate, să afle cum se pot traduce sensurile multiple ale diferitelor cuvinte. De pildă, la articolul *ходить* figurează patru echivalente care redau cele șase sensuri ale acestui cuvînt, definite în dicționarul explicativ amintit. Și la fel multe altele.

Pe de altă parte, punînd la contribuție studii proprii sau ale altor cercetători, amintite la sfîrșitul lucrării, autorul a îmbogățit paleta echivalențelor românești. Aceasta face ca o serie de articole să fie mai bogate decît în dicționarele anterioare, chiar de proporții mai mari. În creșterea volumului unor articole și-au spus cuvîntul folosirea datelor privitoare la frecvență, chestiune despre care s-a vorbit mai sus, precum și tendința firească de a pune în circulație corespondențe încă neconsemnate din punct de vedere lexicografic. Ținînd seama, de exemplu, de rezultatele cercetărilor întreprinse de A. Zakordoneț³ în legătură cu traducerea operelor lui I. S. Turgheniev, autorul a fixat o serie de echivalente noi la articole ca: *обмолвиться* (sensurile

¹ Vezi mai pe larg despre aceasta în articolul nostru *Aspecte ale raportului polisemie — omonimie (pe baza materialului lexicografic rus-român)*, în „Analele Universității București”, Limbi slave, anul XIX, 1970, p. 115-122.

² S. I. Ožegov, *Словарь русского языка* (Изд. четвертое), Moscova, 1960.

³ A. Zakordoneț, *Лингвистические аспекты переводов с русского языка на румынский*, în „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 397-407.